

Försäkringsvillkor

Fondförsäkring för KTP 1

Gäller för försäkringar tecknade från och med 1 januari 2012.

Folksam LO Fondförsäkringsaktiebolag

Innehåll

Fondförsäkring för KTP 1	3	Om du inte är nöjd	7
Försäkringsavtalet	3	Begreppsförklaringar	8
Försäkringens ikraftträdande	3	Arvsvinst	8
Premie	3	Fond (investeringsfond).....	8
Fondförsäkring.....	3	Fondförsäkring.....	8
Försäkringsbelopp	3	Förmånstagare	8
Ålderspension.....	3	Försäkrad	8
Ålderspension med återbetalningsskydd	4	Försäkringsgivare	8
Förmånstagarförordande	4	Försäkringshandlingar	8
Ålderspension utan återbetalningsskydd	4	Försäkringstagare.....	8
Ändring av avtalet	4	Försäkringstid	8
Den försäkrades ändringsmöjligheter	4	Inlösenvärde	8
Förmånstagares ändringsmöjligheter efter den försäkrades död.....	5	Pensionskapital	8
Utbetalning	5	Prisbasbelopp.....	8
Anmälan om dödsfall	5	Återbetalningsskydd	8
Flytträtt.....	5		
Tidpunkt för utbetalning samt räntebestämmelser	5		
Information om försäkringen	5		
Force majeure	5		
Skydd av personuppgifter	5		
Motverkande av penningtvätt och finansiering av terrorism.....	6		
Nämnder.....	6		
Ändring av försäkringsvillkor	6		

Fondförsäkring för KTP 1

Försäkringsavtalet

Avtal om pensionsparande i fondförsäkring ingås med Folksam LO Fondförsäkringsaktiebolag nedan kallat Folksam LO Pension, med säte i Stockholm. Huvudkontorets adress är Bohusgatan 14, 106 60 Stockholm. För mer information om bolaget, gå in på folksamlopension.se eller ring 020-414414.

För försäkringsavtalet gäller dessa försäkringsvillkor, samt Folksam LO Pensions försäkringstekniska regler. Vidare gäller vad som anges i försäkringsavtalslagen (2005:204) och svensk lag i övrigt. För försäkringsavtalet gäller dessutom den eller de av vid var tid gällande överenskommelser mellan följande kollektivavtalsparter:

- Arbetarrörelsens förhandlingsorganisation (AFO) och Handelsanställdas förbund (Handels)
- ABF och Handelsanställdas förbund (Handels)

Kollektivavtalet samt dess särskilda regler för försäkringsavtalet framgår av försäkringsvillkoret.

Dessa villkor gäller även för eventuell extra premie som betalas in till försäkringen enligt överenskommelse mellan arbetsgivare och lokal facklig organisation eller mellan arbetsgivare och anställd.

Försäkrad är den anställde på vars liv försäkringen gäller.

Försäkringstagare är den anställdes arbetsgivare. Om försäkrad byter arbetsgivare inom dessa kollektivavtalsområden och även där kommer att omfattas av KTP 1, blir den nya arbetsgivaren automatiskt ny försäkringstagare.

I fråga om rätten till försäkringsförmån anses varje försäkrad som försäkringstagare. Om den försäkrade lämnat någon uppgift som är ofullständig eller oriktig gäller detsamma som om den försäkrade varit försäkringstagare.

Försäkringen får inte pantsättas, belånas, återköpas och inte heller ändras på så sätt att den upphör att vara pensionsförsäkring enligt inkomstskattelagen (1999:1229). Överlåtelse får endast ske vid byte till ny arbetsgivare, se ovan om försäkringstagare.

Kollektivavtalsparterna har gett KPA Pensionservice AB med bifirma Pensionsvalet PV (Pensionsvalet PV) uppdraget att vara valcentral för administrationen av KTP 1.

Försäkringens ikraftträdande

Försäkringen träder i kraft när Folksam LO Pension mottagit uppgift om den försäkrades val och mottagit den första premien från Pensionsvalet PV.

Premie

Arbetsgivaren betalar in premien till Pensionsvalet PV som överförs till Folksam LO Pension. Vid den försäkrades arbetsoförmåga på grund av sjukdom eller olycksfall eller vid föräldraledighet enligt socialförsäkringsbalken (2010:110), kan rätt till premiefrielse gälla. Premieinbetalningen upprätthålls då genom premiefrielseförsäkring, för vilken Folksam ömsesidig livför-

säkring är försäkringsgivare. Särskilda villkor gäller för denna försäkring.

Fondförsäkring

Den första premien som inbetalas till Folksam LO Pension placeras i en så kallad Entréfond med hänsyn tagen till den försäkrades ålder.

Den av inträdesålder bestämda fördelningen mellan aktiefonder och räntefonder innebär att risken i portföljen är lägre ju äldre den försäkrade är. Fördelningen gäller intill dess att den försäkrade lämnat anmälan om annan fördelning eller genom den automatiska omplaceringstjänsten som Folksam LO Pension erbjuder. Det finns flera Entréfonder som alla har olika åldersintervall. I takt med att den försäkrade blir äldre kommer försäkringstagaren att hamna i andra åldersintervall och Folksam LO Pension byter då automatiskt entréfonder. Den försäkrade kan när som helst lämna Entréfonden och placera fritt inom ett bestämt fondutbud, så kallat fritt val. Det bestämda fondutbudet kan komma att förändras och Folksam LO Pension har då rätt att överföra frigjort kapital från en utgående investeringsfond till annan lämplig investeringsfond. Läs mer på folksamlopension.se om valbara fonder.

Anmälan om byte av fond ska göras via Logga in – Mina Sidor på folksamlopension.se eller på annat anvisat sätt. Fördelning mellan olika fonder ska anges i hela procent. Premie får fördelas mellan högst tio fonder. Totalt kan högst 20 fonder ingå i försäkringsavtalet. Köp, fondbyte och inlösen genomförs snarast möjligt efter det att Folksam LO Pension erhållit det underlag som krävs för transaktionen. Under tid som fondhandel pågår i försäkringen kan nya order inte genomföras. Avgifter får tas ut för att täcka Folksam LO Pensions kostnader.

Försäkringsbelopp

Försäkringsbeloppet/pensionen fastställs på följande sätt:

- Fondandelarna fördelas på det antal år utbetalning ska ske, med hänsyn tagen till framtida avgifter. Vid livslång utbetalning använder Folksam LO Pension ett antagande om dödlighet/livslängd i försäkringsbeståndet.
- Den faktiska utbetalningen motsvarar inlösenvärdet av antalet fondandelar som, efter avdrag för skatt och avgifter, fastställs för varje utbetalningstillfälle. Ingen skillnad görs mellan män och kvinnor vid beräkning av beloppet.

Ålderspension

Ålderspension utbetalas till den försäkrade från och med den månad den försäkrade uppnår 65 års ålder. Utbetalningen pågår livet ut.

Ålderspensionen gäller utan återbetalningsskydd. Den försäkrade kan välja att komplettera ålderspensionen med återbetalningsskydd. Återbetalningsskydd innebär utbetalning till förmånstagare vid den försäkrades död. Försäkring utan återbetalningsskydd ger en högre ålderspension än försäkring med återbetalningsskydd.

Den försäkrade har rätt att ändra försäkringen, se *Ändring av avtalet*.

Ålderspension med återbetalningsskydd

Om den försäkrade valt att komplettera ålderspensionen med återbetalningsskydd gäller följande:

- Avlider den försäkrade innan ålderspensionen börjat utbetalas, omvandlas pensionskapitalet till ett återbetalningsskydd, som utbetalas till insatt förmånstagare i fem år. Utbetalningarnas storlek beror på pensionskapitalets värdeutveckling.
- Avlider den försäkrade efter det att livsvarig ålderspension börjat utbetalas, fortsätter utbetalningarna till insatt förmånstagare i 20 år, eller den kortare tid som avtalats, med avdrag för den tid då ålderspensionen utbetalats. Avlider den försäkrade efter återbetalningsskyddstiden upphör försäkringen och inga utbetalningar görs därefter. Om försäkringen tecknats med livsvarig ålderspension kombinerat med återbetalningsskydd, bortfaller en del av värdet när den försäkrade avlider efter att utbetalning av ålderspension påbörjats. Dessa försäkringar bidrar på så sätt till arvsvinsterna.
- Avlider den försäkrade efter det att tidsbegränsad ålderspension har börjat utbetalas för en begränsad tid, fortsätter utbetalningarna till insatt förmånstagare under resterande tid.

Försäkrad/förmånstagare har rätt att ändra försäkringen, se *Ändring av avtalet*.

Förmånstagarförordnande

Generellt förordnande

Vid försäkringens tecknande gäller ett generellt förmånstagarförordnande för återbetalningsskyddet.

Om inte särskilt förordnande anmälts, utbetalas återbetalningsskyddet till förmånstagare i denna ordningsföljd:

1. Den försäkrades make/registrerade partner/sambo.
2. Den försäkrades arvsberättigade barn.

Finns det flera barn som är förmånstagare fördelas återbetalningsskyddet i lika delar mellan dem.

Make är förmånstagare även när mål om äktenskapsskillnad pågår. Registrerad partner är förmånstagare även när mål om upplösning av registrerat partnerskap pågår.

Med sambo avses ogift person, som under äktenskapsliknande förhållanden stadigvarande sammanbor med ogift försäkrad vid dennes död, förutsatt att de

- har eller har haft eller väntar barn tillsammans eller
- tidigare har varit gifta eller registrerade partner eller i vart fall
- stadigvarande sammanbott sedan minst sex månader.

Om förmånstagararen avlider innan försäkringens värde till fullo utbetalats, inträder annan förmånstagare om sådan finns.

Saknas förmånstagare görs ingen utbetalning.

Särskilt förordnande

Den försäkrade kan skriftligen anmäla annat förmånstagarförordnande. Innan utbetalning av ålderspension har påbörjats

anmäls förordnandet till Pensionsvalet PV. Under utbetalning anmäls förordnandet till Folksam. Sådant förordnande kan endast omfatta

- a. make/registrerad partner eller tidigare make/registrerad partner
- b. sambo eller tidigare sambo
- c. barn/styvbarn/fosterbarn till den försäkrade eller till någon person under a) eller b).

Finns det flera barn som är förmånstagare, fördelas återbetalningsskyddet i lika delar mellan dem såvida inget annat anges. Om förmånstagararen avlider innan försäkringens värde till fullo utbetalats, inträder annan förmånstagare om sådan finns. Saknas förmånstagare görs ingen utbetalning.

Avstående

Förmånstagare kan helt eller delvis avstå från sin förmånstagar rätt. Vid avstående inträder den eller de förmånstagare som skulle ha haft rätt till utbetalning om den avstående varit avliden.

Ålderspension utan återbetalningsskydd

Om ålderspension gäller utan återbetalningsskydd upphör försäkringen vid den försäkrades dödsfall och inga utbetalningar görs därefter.

Försäkrad har rätt att ändra försäkringen, se *Ändring av avtalet*.

Ändring av avtalet

Nedanstående information är översiktlig. För mer information om ändringsmöjligheter kontakta Folksam LO Pension eller Pensionsvalet PV.

Den försäkrades ändringsmöjligheter

Återbetalningsskydd

Den försäkrade kan när som helst välja bort valt återbetalningsskydd. Innan utbetalning av ålderspension påbörjats kan den försäkrade välja att lägga till återbetalningsskydd. För att återbetalningsskyddet ska omfatta även tidigare intjänad ålderspension måste hälsokraven uppfyllas vid hälsoprövning. För försäkrad som inte uppfyller hälsokraven begränsas återbetalningsskyddet till premie som tjänats in från och med månaden efter valet av återbetalningsskydd. Om återbetalningsskyddet läggs till inom tolv månader efter en familjehändelse krävs ingen hälsoprövning. Med familjehändelse avses att den försäkrade gifter sig, blir sambo eller får barn.

Inför den första utbetalningen av ålderspension har den försäkrade rätt att ändra antalet år med återbetalningsskydd till lägst fem år.

Utbetalning från försäkringen

Ålderspensionen utbetalas i sin grundform från och med den månad den försäkrade fyller 65 år och livet ut. Den försäkrade kan välja att få pensionen utbetald delvis och från en annan tidpunkt, tidigast från 55 års ålder. Inför den första utbetalningen kan den försäkrade välja tidsbegränsad utbetalningstid, lägst fem år.

Ändringsanmälan

Innan utbetalning av ålderspension har påbörjats görs ändringsanmälan om tillägg eller borttagande av återbetalningsskydd till Pensionsvalet PV. Under utbetalning görs anmälan om borttagande av återbetalningsskydd till Folksam LO Pension.

Ändring av utbetalningsålder, utbetalningstid samt återbetalningsskyddets längd anmäls alltid till Folksam LO Pension.

Förmånstagares ändringsmöjligheter efter den försäkrades död

Om den försäkrade avlider innan utbetalning av ålderspension har påbörjats, har förmånstagare rätt att i anslutning till dödsfallet begära att utbetalningen ska senareläggas och att utbetalningstiden ska ändras, till lägst fem år. En ändring måste avse hela försäkringen och skriftligen godkännas av samtliga förmånstagare vars rätt inträtt. Förmånstagare har dessutom rätt att under utbetalningstiden byta fonder. Samtliga förmånstagare, vars rätt inträtt, måste skriftligen godkänna fondbytet. Ändringsanmälan görs till Folksam LO Pension. Se även *Fondförsäkring*.

Utbetalning

Utbetalningstermin är normalt månad i efterskott. Om det periodiska beloppet understiger två procent av prisbasbeloppet, har Folksam rätt att ändra utbetalningstid och utbetalningstermin.

Är pensionskapitalet lägre än 30 procent av ett prisbasbelopp när utbetalningen ska påbörjas, har Folksam LO Pension rätt att lösa in försäkringen med ett engångsbelopp.

Anmälan om dödsfall

Den försäkrades dödsfall ska anmälas snarast möjligt. Vid dödsfall innan utbetalning av ålderspension påbörjats, ska anmälan göras till Pensionsvalet PV. Vid dödsfall under pågående utbetalning ska anmälan göras till Folksam. Dödsfallsintyg och släktutredning från Skatteverket ska bifogas anmälan. På begäran ska kompletterande handlingar och uppgifter i övrigt som är av betydelse för bedömning av rätten till ersättning lämnas.

Flytträtt

Flytt av pensionskapital sker enligt regler som fastställs av KTP-nämnden, se nedan. Flytträtten styrs även av reglerna i inkomstskattelagen (1999:1229).

Den försäkrade får flytta sitt pensionskapital till en motsvarande försäkring hos en annan valbar försäkringsgivare inom KTP 1. Begäran om flytt görs till Pensionsvalet PV. Flytten ska avse hela pensionskapitalet. Rätt till flytt finns inte för försäkring med påbörjad utbetalning.

Observera att minst 50 procent av varje månadspremie måste placeras i en ständig traditionell försäkring och att denna del endast kan flyttas till annan ständig traditionell försäkring, enligt regler som fastställs av KTP-nämnden. Den försäkrade får flytta försäkringen igen, dock tidigast efter tolv månader, räknat från närmast föregående flytt.

Den försäkrade har rätt att ångra och avbryta kapitalflytten inom tio dagar från det att Pensionsvalet PV har registrerat begäran om flytt. Blankett för avbrytande av flytt ska i sådant fall användas. Avbryts kapitalflytten avbryts även omvalet. Pensionsvalet informerar avlämnande och mottagande bolag om flytten när ångerfristen har löpt ut. Försäkringsansvaret övergår till mottagande bolag vid den tidpunkt då bolaget tar emot kapitalet.

Folksam LO Pension har rätt att ta ut av KTP-nämnden godkända avgifter för flytt. Avgifterna tas ur pensionskapitalet.

Tidpunkt för utbetalning samt räntebestämmelser

Utbetalning ska normalt ske senast en månad efter det att den försäkrade eller någon annan som gör anspråk på pensionen fullgjort vad som krävs för utbetalning. Om det finns anledning att utreda om någon uppgift som lagts till grund för försäkringsavtalet varit oriktig eller ofullständig, behöver utbetalning dock inte ske förrän en månad efter det att sådan utredning avslutats. Utredningen ska bedrivas skyndsamt. Vid dröjsmål med utbetalning utges ränta enligt räntelagen (1975:635).

Även om dröjsmål inte föreligger utges ränta motsvarande referensräntan minskad med två procentenheter från och med den 31:a dagen efter att belopp förfallit till betalning. Referensräntan fastställs av Riksbanken varje kalenderhalvår.

Ränta utbetalas inte om den sammanlagda räntan understiger 0,5 procent av prisbasbeloppet

Information om försäkringen

Innan utbetalning av ålderspension har påbörjats utfärdar Pensionsvalet PV årligt värdebesked till den försäkrade med uppgift om pensionskapitalet samt besvarar frågor om gällande förmånstagarförordnande. Under utbetalning av ålderspension är det i stället Folksam LO Pension som ansvarar för informationen. Den försäkrades arbetsgivare har rätt att från Pensionsvalet PV få del av information som behövs för bedömning av arbetsgivarens avdragsrätt för pensionskostnader. Folksam LO Pension kan på begäran lämna annan information rörande försäkringen.

Force majeure

Om dröjsmål med utbetalning uppstår genom myndighetsåtgärd, krigshandling, terroristhandling, strejk, bojkott, blockad eller liknande händelse, är Folksam LO Pension inte ansvarigt för förlust som detta kan medföra.

Skydd av personuppgifter

Folksam LO Pension värnar om din personliga integritet och vill att du ska känna dig trygg i hur vi hanterar dina uppgifter. När du omfattas av ett försäkringsavtal hanterar vi dina personuppgifter för att kunna uppfylla våra åtaganden. Vi sparar detaljer om dig och din försäkring såsom kontaktuppgifter, försäkringens giltighetstid och omfattning.

Vi hanterar ändringar, utbetalningar, kundtjänstären och övrig administration samt analyserar och beräknar statistik, avgifter och förutsättningar för försäkringen. De uppgifter vi behandlar kan vara ditt namn och adress, om det finns förmånstagare, utbetalningar och annan relevant information. Merparten av personuppgifterna samlas in från dig men vi kan även samla in uppgifter från en tredje part och från offentliga källor. Personuppgifterna behandlas huvudsakligen för att vi ska kunna fullgöra våra åtaganden enligt försäkringsavtalet. Vi kan även behöva hantera uppgifterna för att fullgöra en rättslig förpliktelse, för att fastställa, göra gällande eller försvara ett rättsligt anspråk eller när vi har ett berättigat intresse av att hantera dina uppgifter.

Ansvarig för personuppgiftsbehandlingen är Folksam LO Pension. Du kan kontakta oss via kundservice på 020-414 414. Du kan kontakta vårt dataskyddsbud på dataskyddsbud@folksamlopension.se

Vi kommer att spara dina personuppgifter så länge vi behöver dem för att uppfylla det ändamål för vilka de samlats in. Därefter raderar vi uppgifterna.

Dina personuppgifter hanteras med sekretess enligt Folksam LO Pensions etiska regler. Dina adressuppgifter och grundläggande uppgifter om ditt avtal hanteras i ett för Folksam bolagen gemensamt kundregister för bland annat automatisk adressuppdatering.

Om uppgifterna överförs till ett land utanför EU, säkerställer vi att sådan överföring är laglig, exempelvis genom att använda de standardiserade modellklausuler för dataöverföring som antagits av EU-kommissionen och som finns tillgängliga på EU-kommissionens webbplats.

Du har rätt att få information om vilka uppgifter som vi behandlar om dig, att få felaktiga uppgifter rättade, att begära att vi begränsar vår behandling och att dina uppgifter överförs till annan part samt invända mot den behandling vi utför. Du har även rätt att inge klagomål till ansvarig tillsynsmyndighet.

Läs mer om Folksam LO Pensions hantering av personuppgifter och dina rättigheter på [folksamlopension.se/personuppgifter](https://www.folksamlopension.se/personuppgifter)

Motverkande av penningtvätt och finansiering av terrorism

Folksam LO Pension följer ett strikt regelverk för att förhindra att dess produkter och tjänster utnyttjas för finansiell brottslighet. Försäkringstagare, försäkrad och andra personer relaterade till försäkringsavtalet är skyldiga att förse Folksam LO Pension med all nödvändig information och dokumentation med anledning av tillämplig lagstiftning.

Folksam LO Pension har rätt att dela information till andra bolag inom Folksamgruppen i syfte att upptäcka och motverka penningtvätt och finansiering av terrorism.

Nämnder

För varje kollektivavtalsområde finns en pensionsnämnd – KTP-nämnd – som svarar för tolkningen av parternas överenskommelser och i övrigt är rådgivande till Folksam LO Pension och Pensionsvalet PV i frågor som rör KTP 1. Försäkringstagare, försäkrad eller förmånstagare kan begära att en fråga rörande tolkning eller tillämpning av bestämmelser rörande KTP-planen behandlas i nämnden. Om tvisten därefter kvarstår har part i tvisten alltid rätt att begära avgörande i Pensionsvalnämnden. Nämndernas administration sköts av Pensionsvalet PV och nämndernas ledamöter utses av kollektivavtalsparterna.

Ändring av försäkringsvillkor

Villkor för försäkring som är utformad enligt kollektivavtal mellan parter på arbetsmarknaden får anpassas till framtida ändringar i kollektivavtalet. Anpassning får även ske till sådana framtida ändringar av tillämpningen av kollektivavtalet som beslutas av kollektivavtalsparterna, KTP-nämnden eller behörigt organ som är utsett av berörda kollektivavtalsparter. Ändringar i försäkringsvillkor kan göras av Folksam LO Pension under försäkringstiden om detta är nödvändigt med hänsyn till ändrad lagstiftning, myndigheters föreskrifter eller ändrad rättstillämpning. Folksam LO Pension kan ändra försäkringsvillkoren även av annan anledning, om ändringen generellt sett inte kan anses innebära en betydande nackdel för försäkringstagaren, den försäkrade eller förmånstagaren.

Sådan ändring träder i kraft vid den tidpunkt som kollektivavtalsparterna har kommit överens om. Villkor för försäkring som är utformad enligt kollektivavtal mellan parter på arbetsmarknaden ska vara godkända av KTP-nämnden.

Om du inte är nöjd

Vänd dig först till Folksam LO Pension

Om du har frågor om behandlingen av ditt ärende, ta i första hand kontakt med ärendets handläggare, som kan ge dig förklaringar och kompletterande upplysningar.

Om du skulle vilja gå vidare med ditt ärende, har du rätt att få det omprövat hos Folksam LO Pension eller överprövat enligt nedan.

Genom konsumentvägledaren i din kommun eller genom Konsumenternas försäkringsbyrå kan du få vägledning i frågor som rör försäkring och sparande enligt nedan.

Din rätt till överprövning av ditt ärende

Om du inte är nöjd med Folksam LO Pensions beslut eller handläggning kan du begära att få ditt ärende prövat hos Kundombudsmannen Folksam. Om det därefter föreligger tvist kan du begära överprövning i allmän domstol.

Om ditt ärende gäller tolkning av pensionsplanerna prövas din fråga i första hand i nämnd, se nedan. Om det därefter föreligger tvist har part i tvisten rätt att hänskjuta frågan för slutligt avgörande till pensionsskiljenämnd enligt pensionsplanens bestämmelser.

Kundombudsmannen Folksam

Kundombudsmannen Folksam är en fristående och opartisk instans som kostnadsfritt prövar de flesta försäkrings-, sparande och skadeärenden. Anmälan måste göras inom ett år från det att Folksam LO Pension lämnat slutligt besked.

Adress: 106 60 Stockholm

Telefon: 020-65 52 53

E-post: kundombudsmannen@folksam.se

folksam.se/kundservice/kundombudsmannen

Nämnder

För varje kollektivavtalsområde har kollektivavtalsparterna träffat överenskommelser om en särskild nämnd – KTP-nämnden – som svarar för tolkningen av respektive pensionsplan. Försäkringstagare, du som försäkrad eller förmånstagare kan begära att fråga som angår er ska prövas av nämnden. Begäran om prövning i KTP-nämnden ska lämnas till Pensionsvalet PV, som ansvarar för nämnden.

Om ett ärende har prövats av KTP-nämnden och tvist om tolkning eller tillämpning av försäkringsvillkoren eller försäkringsavtalet i övrigt föreligger, kan part hänskjuta tvisten till Pensionsskiljenämnden för avgörande. Skiljenämnden består av ledamöter utsedda av kollektivavtalsparterna. Det går också att få rättslig prövning genom att talan väcks i allmän domstol, under förutsättning att saken inte tidigare avgjorts genom skiljedom.

Allmän domstol

Tvist med Folksam LO Pension kan prövas av tingsrätten. Om du har rättsskyddsförsäkring kan du få ersättning därifrån för en del av kostnaderna. Du måste i så fall kontakta advokat eller annat lämpligt ombud, som kan godkännas av Nämnden för Rättsskyddsfrågor (FNR).

Konsumentvägledning

-Konsumenternas försäkringsbyrå

Konsumenternas försäkringsbyrå ger kostnadsfri vägledning i frågor som rör försäkring, men prövar inte enskilda tvister.

Adress: Box 242 15, 104 51 Stockholm

Telefon: 0200-22 58 00

konsumenternas.se

-Kommunal konsumentvägledning

Kommunal konsumentvägledning finns i många kommuner och ger kostnadsfri hjälp i försäkringsärenden.

Begreppsförklaringar

Arvsvinst

Pensionskapital efter avliden med försäkring som saknar fullständigt återbetalningsskydd eller annat efterlevandeskydd och som tillfaller övriga liknande försäkringar.

Fond (investeringsfond)

Samling av värdepapper (portfölj) som ägs av andelsägare.

Fondförsäkring

Livförsäkring som normalt saknar garanterat pensionsbelopp och för vilken försäkringstagaren eller den försäkrade själv bestämmer inriktningen på sitt sparande genom att välja en eller flera fonder som är valbara hos försäkringsföretaget.

Förmånstagare

Person som har rätt att få pension (utbetalning) från försäkringen.

Försäkrad

Fysisk person på vars liv, ålder eller hälsa en försäkring gäller.

Försäkringsgivare

Försäkringsföretag som fysisk eller juridisk person har tecknat försäkring med.

Försäkringshandlingar

Försäkringsbesked

Innehåller upplysningar om försäkringens omfattning.

Försäkringsvillkor

Beskriver de regler som gäller för försäkringen. Innehåller bland annat upplysningar om vem som är försäkringsgivare, försäkringstagare samt vilka ersättningsmoment och ändringsmöjligheter som finns.

Försäkringstagare

Fysisk eller juridisk person som har tecknat försäkring med försäkringsföretag eller som har övertagit en försäkring. För denna försäkring är det arbetsgivaren som är försäkringstagare.

Försäkringstid

Försäkringens giltighetstid.

Inlösenvärde

Inlösenvärdet i en fond är antalet fondandelar multiplicerade med fondens köpkurs vid inlösentillfället.

Pensionskapital

Aktuellt värde på sparad pensionskapital.

Prisbasbelopp

Belopp som grundar sig på prisutvecklingen i samhället (konsumtprisindex) och som varje år bestäms av regeringen.

Återbetalningsskydd

Efterlevandeskydd som innebär att hela eller en del av försäkringskapitalet betalas ut till förmånstagare vid den försäkrades död.

